

SPRAWOZDANIA I WIADOMOŚCI

Ks. Tadeusz Matras

XXXII SESJA POLSKICH BIBLISTÓW (CZĘSTOCHOWA 1994)

15—16 września 1994 r. Sekcja Biblistów Polskich obradowała w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie. Swoje obrady rozpoczęła Mszą św. koncelebrowaną w ka-

⁸ Por. M. Lurker, *Przeżycie symboli w mitach, kulturach i religiach*, Kraków 1994, s. 302—303.

plicy seminaryjnej. Koncelebrze przewodniczył ks. bp dr Ryszard Karpiński — biskup pomocniczy lubelski. Podczas niej o. prof. Hugolin Langkammer OFM wygłosił homilię. Oparł ją na tekstach maryjnych w Piśmie św., bowiem skłoniło go do tego przeżywane w tym dniu wspomnienie Matki Bożej Bolesnej. Szczególnie dwa teksty z Ewangelii zapisanej przez Jana, mówiące o wcieleniu Słowa i przyjęciu Go przez Maryję, zostały wykorzystane w homilii. Podobnie jak Maryja, bibliści, mają przyzywać Słowo Boże i wcielać Go w siebie i w wierny lud.

Obrady otworzył prezes sekcji ks. prof. dr hab. Ryszard Rubinkiewicz SDB (Lublin). Otwierając sesję podziękował Rektorowi Seminarium za przyjęcie bibliistów i stworzenie im możliwości naukowego spotkania. Poinformował o poczynionych krokach zmierzających do rozpoczęcia działalności Towarzystwa Biblijnego w Polsce. Przygotowany projekt statutu tego Towarzystwa zapowiedział poddaniu dyskusyjnej analizie. Zaproponował nazwę Stowarzyszenia Katolickich Bibliistów Polskich, aby tym zaznaczyć odrębność od protestanckiego i prawosławnego. O protokołowanie sesji poprosił ks. dra Tadeusza Matrasa (Kraków).

Obradom przedpołudniowym przewodniczył ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek (Kraków). Referat wygłosił: dr Zdzisław Kapera (Kraków), *45 lat qumranologii*. Komunikaty przekazali: ks. dr hab. Gabriel Witaszek CSsR (Lublin), *Niektóre aspekty życia społecznego wspólnoty qumrańskiej* oraz ks. dr hab. Marian Gołębiowski (Włocławek), *Żydowska i chrześcijańska interpretacja pierwszych wierszy księgi Rodzaju. Od Qumran do Nowego Testamentu*.

Dr Zdzisław Kapera (Kraków) przedstawił przebieg prac związanych z odkryciem Qumran. Chociaż w 77 r. Pliniusz Starszy opisując Palestynę przekazał informację o wspólnocie kumrańskiej, to dopiero XX wiek skierował kroki bibliistów i archeologów nad Morze Martwe, w celu urzeczywistnienia informacji rzymskiego historyka. W latach 1949—1961 trwały najintensywniejsze prace badawcze. Odkryto wówczas pierwsze zwoje pism. Referent omówił zdobycze prac odkrywczych oraz publikacje na ich temat. Scharakteryzował następne etapy badań. Podsumował wystąpienie komunikatem o polskich działaniach w zakresie kumranologii: sesjach i kolokwiach oraz publikacjach związanych z tym zagadnieniem.

Ks. dr hab. Gabriel Witaszek CSsR (Lublin) mówił o wspólnocie kumrańskiej jako stróżu czystości prawa, należytego sprawowania kultu, który zerwał z tradycją kapłańską Jerozolimy a podjął obronę tradycji ojczyściej. Wspólnota jako zwierzchnik nowego ruchu narodowo-wyzwoleńczego nawiązywała do idei machabejskich. Referent ukazał w swoim referacie teologiczny aspekt separatyzmu kumrańskiego przesunięty na płaszczyznę nadprzyrodzoną, duchową, utożsamiającą gminę kumrańską z losem królestwa Bożego i synów światłości. Stwierdził, że Qumran było środowiskiem różnych prądów religijno-twórczych, w których przestrzeganie w życiu prawa uchodziło za podstawowe założenie.

Ks. dr hab. Marian Gołębiowski (Włocławek) chciał pokazać jak kumrańska wspólnota patrzyła na realizację bożego planu zbawczego. Wychodząc z założenia, że wszelkie działanie człowieka ustalone jest przez Stwórcę, nie dopuszczała żadnego działania wychodzącego z innych źródeł. Referent starał się wykazać, jakie elementy esenejscy wydobyli z Rdz dla swojej teologii a potem uwzględniły się w Nowym Testamencie (Prolog Ewangelii św. Jana). Mówił, że Qumran akcentuje dzieło stworzenia, natomiast Nowy Testament kładzie akcent na wiarę w Boga Stworzyciela.

Po południu obradom przewodniczył ks. doc. dr hab. Julian Warzecha SAC (Warszawa — Ołtarzew). Referat wygłosił ks. prof. dr hab. Stanisław Mędała CM (Warszawa), *Kluczowe problemy w aktualnych badaniach pism kumrańskich*. Komunikat ks. dr Stanisława Haręzga

(Przemyśl), *Światowe inicjatywy apostołatu biblijnego w „Biuletynie Dei Verbum” Katolickiej Federacji Biblijnej.*

Ks. prof. Stanisław Mędała CM (Warszawa) omówił teksty ksiąg Danieła i Estery z przekazu kumrańskiego. Zaznaczył, że wiele spraw pozostaje nie wyjaśnionych ze względu na zachowanie tylko niektórych pism eseńskich. Odnalezione reprezentują jedne z najstarszych pism apokaliptycznych. Referent ukazał dwie fazy wspólnoty kumrańskiej: pierwotną związaną z Nauczycielem Sprawiedliwości oraz drugą związaną ze świątynią — eseńską. Omówił: granice między tekstami biblijnymi i pozabiblijnymi znalezionymi w Qumran, pisma eseńskie oraz ich relacje z apokaliptyką żydowską, początki i charakter ruchu eseńskiego, pokazując, w jakim stopniu pisma z Qumran rzucają światło na identyfikację Nauczyciela Sprawiedliwości i jego przeciwników. Pokazał próby wyznaczające kierunek rozwoju ruchu eseńskiego oraz pochodzenie przepisów organizacyjnych tego ruchu.

Ks. dr Stanisław Haręzga (Przemyśl) przedstawił historię rozwoju Katolickiej Federacji Biblijnej w ciągu minionego dwudziestolecia oraz problematykę sesji plenarnych organizowanych przez tę organizację. Szczególnie zatrzymał się przy sesji w Bogocie, podczas której wiele miejsca poświęcono zagadnieniu miejsca i roli Biblii w nowej ewangelizacji. Mocno akcentował starania Federacji o pogłębienie świadomości wiernych, iż Słowo Boże jest duszą Kościoła. Nie był mu obcy brak w „Biuletynie Dei Verbum” informacji o polskim dziele biblijnym.

Drugi dzień obrad rozpoczęto Mszą św. Przewodniczył jej ks. bp dr Piotr Skucha — biskup pomocniczy diecezji sosnowieckiej.

Obradom w tym dniu przewodniczył ks. doc. dr hab. Stanisław Pisarek (Katowice). Referat wygłosił ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel (Kraków), *Niektóre aspekty dyskusji o stosunku chrześcijaństwa do Qumran.* Komunikat wygłosił ks. dr Waldemar Rakocy CM (Kraków), *Analiza sztuki narracji i jej zastosowanie w interpretacji tekstu biblijnego na przykładzie Dz.*

Ks. doc. Jerzy Chmiel (Kraków) omówił następujące problemy: Jezus a eseńczycy, synowie światłości i ciemności w Starym Testamencie i ich miejsce w Nowym Przymierzu, Jezus a Qumran. Na końcu zwrócił uwagę na zespół metod historyczno-krytycznych będących gwarantem prawdziwości przekazu kumrańskiego. Referent zaznaczył, że przy wielu podobieństwach tekstu Nowy Testament wyraźnie różni się od tekstów kumrańskich. Mogą w nich być tylko zapożyczone formy, ale dotyczą one sfery językowej, a nie ideowej.

Ks. dr Waldemar Rakocy CM (Kraków), w oparciu o najnowszy dokument Stolicy Apostolskiej na temat interpretacji Pisma św., sugerujący trzy metody egzegetyczne: retoryczną, narracyjną i semiotyczną, swoją uwagę skoncentrował na narracji. Metoda narracyjna okazała się bowiem bardzo pożyteczna w egzegezie, ponieważ odpowiada naturze tekstu biblijnego. Swoje wypowiedzi ilustrował przykładami z Pisma św. oraz literatury pozabiblijnej. W referacie omówił podstawowe elementy narracji: fabułę i intrygę, czas i przestrzeń, porządek czasowy narracji, dystans opowiadania, dysjunkcję prawdopodobieństwa. W końcowym etapie zaznaczył, iż narracyjne podejście do tekstu musi iść w parze ze studium historyczno-krytycznym.

Po każdym referacie i komunikacie toczyła się żywa dyskusja.

Podczas spotkania została również omówiona sprawa Stowarzyszenia Katolickich Bibliotek Polskich. Powołana została komisja dla przygotowania ostatecznej redakcji statutu Stowarzyszenia w składzie: ks. R. Rubinkiewicz, ks. A. Banaszek, ks. M. Bednarz, ks. St. Haręzga oraz ks. W. Michniewicz.

Następne spotkanie biblistów zostało zapowiedziane w Szczecinie w dniach 14—15 września 1995 r.

W XXXII sesji Sekcji Biblistów Polskich brało udział 86 biblistów — wykładowców Pisma św. w uczelniach w Polsce, w tym trzech biskupów.

Kraków

KS. TADEUSZ MATRAS